

Шляхи в українському коридорі VIA REGIA

Українські шляхи зі сходу на захід у Середньовіччі

За часів Київської Русі перші роки правління великого князя Володимира, його зовнішня політика були позначені війною проти Польщі, яка 981 року напала на Київську державу. У боротьбі з Польщею йшлося про право володіння так званих Червонських земель, тобто йдеться про район на західному березі Бугу біля сьогоднішнього Любліна та земель навколо Перемишля. Ця територія була надзвичайно важливою землею з точки зору транспортної політики, тому що вздовж неї пролягало кілька торговельних шляхів, які безпосередньо сполучали Київ з Центральною та Західною Європою. Ще з часів Середньовіччя відомі такі маршрути: Київ, Білгород (сьогодні: Білогірська), Ярополч (сьогодні: Яроповичи), Котельниця (сьогодні: Стара Котельня).

Тут дорога розходила і пролягала через Меджибіж, Тербовлю, Микулинці, Галич, Львів (вже з другої половини XIII століття) і проходила далі на Захід.

Або ж із Котельниці вона пролягала через Колядажне, Полоний (сьогодні Полонне), Кременець, Броди, Буськ, Белз, Червен і проходила до Любліна.

Польські шляхи зі Львова до Києва

З 1471 року і аж до захоплення Московським царством в 1667 році в результаті укладення Андрусівського перемир'я, Київ був столицею Польського воєводства Києва (називався Воєводством київським). Шлях, що виходив з Кракова, вів у той час зі Львова через Броди, Радивилів, Дубно, Острогор, Новоград-Волинський, Житомир – і аж до Києва.

Брест-Литовський шлях

У XIX столітті в рамках політичного та економічного розвитку змінилися також і напрямки доріг українського VIA REGIA-коридору. Важливе значення тут відіграло прокладання шляху з Києва до Брест-Литовська. Від 1831 року Польське королівство було de facto включене до складу Російської імперії. Відтак виникла необхідність більш швидкого та сучасного сполучення між внутрішньою територією країни та новою провінцією.

З Києва – тодішньої столиці російської генеральної губернії Києва – вів старий шлях через Житомир, Новоград-Волинський, Корець, а далі на захід він проходив через Рівне. Дорога з Києва через Рівне, Луцьк, Ковель, Брест-Литовськ вела безпосередньо далі до російської провінційної столиці Варшави. Зважаючи на таке велике значення цього шляху, його покрили асфальтом в 40-их роках XIX століття.

Незалежна Україна

Незалежна Україна, розбудувавши шлях E40 зі Львова через Буськ, Броди, Дубно, Рівне, Корець, Новоград-Волинський до Києва, переконливо довела історичне значення доріг для сьогодення та майбутнього.

Дороги – це культурна спадщина, яка має своє особливе значення: без шляхів неможливе людське співжиття та економіка, а також розвиток та поширення культурних надбань.

Ще з часів Кам'яного віку існувало сполучення між землями Атлантичного узбережжя та Дніпром, яке є головною транспортною артерією, що поєднує схід і захід Європи, поруч із водними шляхами Північного, Балтійського моря та Дунаю. Протягом понад тисячі років він сформувався як коридор дорожнього руху. Відтак сьогодні це мережа магістралей та автомобільних доріг. По великому рахунку вони проходять в тому самому напрямку, що й неукріплені дороги тисячі років тому. У Священній Римській імперії німецької нації найважливіші з них були під королівським захистом і саме тому називалися VIA REGIA (тобто, Королівська дорога).

Ідея поживити VIA REGIA як символ об'єднання Європи з'явилася з падінням «залізної завіси», і таким чином з'явилася нова можливість знову безперешкодно пересуватися Європою зі сходу на захід і розвинути під знаком політичних змін нові форми європейської співпраці, особливо у відносинах між Сходом і Заходом. Таким чином на початку дев'яностих років XX століття вже виникли нерегулярні контакти між ініціативами, які прагнули поживлення VIA REGIA.

У 2004 році в Тюринзькій державній установі відбувся міжнародний симпозіум «VIA REGIA – Європейський культурний маршрут». В результаті симпозіуму обговорення питання VIA REGIA обрали в якості теми Ради Європи в 2005 році, тому що ця тема мала велике історичне, художнє та соціальне значення

для об'єднання Європи. Відтоді почала свій розвиток європейська VIA REGIA-мережа, визнана у 2006 році Культурним шляхом Ради Європи.

Титул «Культурний шлях Ради Європи» – це нагорода Ради Європи, призначена європейським ініціативам, які ґрунтуються на пріоритетах та місцях, що мають надзвичайно вагоме історичне значення для «Європейської культурної зони», та в особливий спосіб зберігають культурні цінності, обмін інформацією та досвідом, нові форми співпраці між різними дослідницькими галузями науки, нові форми зустрічі європейської молоді, нові види культурного туризму, сприяють заохоченню відновлення невідомих пам'яток культурної спадщини та розвитку мереж міждисциплінарної співпраці.

Проект VIA REGIA протягом багатьох років значно розширився в географічному плані і вже охоплює не тільки маршрут від Вроцлава до Рейну, який вперше згадувався в 1241 році в «Oberlausitzer Grenzurkunde» («Оберляусицькому прикордонному документі») як «VIA REGIA Lusitiae superioris». Він охоплює варіанти маршрутів на цьому відрізку шляху, а також їхнє західне продовження – шлях святого Якова в Сантьяго-де-Компостела, дорогу Брантенра та торговий шлях до бельгійських Атлантичних берегів. VIA REGIA простягається на схід, як європейська транспортна артерія, аж до Києва.

На сьогодні мережа VIA REGIA разом із підрозділами нараховує понад 150 членів в Україні, Польщі, Німеччині та Франції. Кожен охочий може стати членом мережі «VIA REGIA – Культурний шлях Ради Європи». Це можуть бути місцеві юридичні особи, інституції та установи, об'єднання, асоціації, торговці, групи осіб, які не мають юридичної форми або просто окремі особи. Членство в мережі безкоштовне.

Віа Регія в Україні

Видавець / Контакт:

Europäisches Kultur- und Informationszentrum in Thüringen im Verein NETZ - Medien und Gesellschaft e.V.

Bahnhofstr. 27
D - 99084 Erfurt
тел.: 0049/ (0)361/ 76 48 590
е-пошта: ekt@via-regia.org
сайт: www.via-regia.org

Культурний шлях Ради Європи

Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні

04209 м. Київ
а/с 4, Васильєву В.П.

Контактна особа:
Володимир Васильєв
тел.: 044/ 223 38 17 або 044/ 222 93 17
е-пошта: vgf951@gmail.com
сайт: www.greentour.com.ua

ТОВ видавництво «Хазарія»

01054 м. Київ
вул. Дмитрівська 2, кв. 145

Контактна особа:
Сергій Тонких (редактор)
тел.: 067 23 46 507
е-пошта: khazaria@ukr.net

Житомирська область**Історико-культурний комплекс «Замок Радомишль»**

12201 м. Радомишль
вул. Плетенецька, 15
Ольга Богомолец
Заслужений лікар України, професор, д.м.н.

Контактна особа:
Світлана Хоменко
тел.: 098 3391807 або 096 4262735 або 097 0701007
е-пошта: ewin22@gmail.com або events.radozamok@gmail.com
сайт: www.radozamok.com.ua

Володимирська садиба

12621 с. Привороття
вул. Шевченка, 25

Контактна особа:
Наталія Федосєєва
тел.: 093 19 14 990
е-пошта: fedoseeva_natally@ukr.net

Державний історико-культурний заповідник м. Острога

35800 м. Острог
ул. Академічна, 5

Контактна особа:
Сергій Григорович Кибкало
(директор)
тел.: 03654/ 22 656
факс: 03654/ 22 656
е-пошта: dikzo@ukr.net
сайт: ostrohcastle.com.ua

Місто Рівне

33028 м. Рівне
вул. Соборна, 12а

Контактна особа:
Олена Петрів
(Міська рада, відділ міжнародних зв'язків)
тел.: 0362/ 26 97 33
е-пошта: petriv@city-adm.rv.ua
сайт: www.city-adm.rv.ua/

Рівненський обласний краєзнавчий музей

33028 м. Рівне
вул. Драгоманова, 19

Контактна особа:
Олександр Булига
(директор)
тел.: 0362/ 26 75 80
е-пошта: rivnemuseum@ukr.net
сайт: http://museum.rv.gov.ua

Місто Дубно

35600 м. Дубно
вул. Замкова 4

Контактна особа:
Тетяна Єфімчук
тел.: 03656/ 4 13 97
е-пошта: miska_kyltypa_dybno@ukr.net
сайт: www.dubno-adm.rv.ua

Дубенський замок

35600 м. Дубно
вул. Замкова 7

Контактна особа:
Надія Любецька
тел.: 03656/ 4 24 01
е-пошта: zapovidnyktur@ukr.net
сайт: http://zamokdubno.com.ua

Львівська область**Бродівський історико-краєзнавчий музей**

80600 м. Броди
майдан Свободи, 5

Контактна особа:
Василь Стрільчук
(директор)
тел.: 03266/ 4 21 13
е-пошта: bikm@ukr.net
сайт: www.brodu.narod.ru

Городоцький район

81500 м. Городок
вул. Богдана Хмельницького, 2

Контактна особа:
Павло Стахів
(заступник голови райдержадміністрації)
тел.: 098 26 48 784
е-пошта: stakhiv.pavlo@gmail.com
сайт: www.gorodok-vlada.gov.ua

Місто Городок

(Городоцька міська рада)
81500 м. Городок
майдан Гайдамаків 6

Контактна особа:
Юлія Віткова
тел.: 03231/ 3 04 51
е-пошта: yuvit09@gmail.com
сайт: www.horodok-rada.gov.ua

Андріан Грецько

79000 м. Львів
тел.: 067 908 77 85
е-пошта: admin@gorodok.lviv.ua

Волинська область**Володимир-Волинський історичний музей**

44700 м. Володимир-Волинський
вул. І. Франка 6

Контактна особа:
Володимир Стемковський
(директор)
тел.: 03342/ 2 19 11
е-пошта: vstemkovsky@gmail.com
сайт: volodymyrmuseum.com

Національний природний парк «Прип'ять-Стохід»

44200 смт. Любешів
вул. Бондаренка 47

Контактна особа:
Віталій Веремчук
тел.: 03362/ 30 127
е-пошта: npppsl@gmail.com
сайт: www.pripyat-stohid.com.ua

